

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2023 m. liepos 17 d.
(OR. en)

11827/23

AGRI 407
AGRIFIN 86
AGRIORG 86

PRANEŠIMAS

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato

kam: Delegacijoms

Dalykas: Rinkos padėtis, ypač po invazijos į Ukrainą
– *Komisijos ir valstybių narių informacija*
– *Pasikeitimas nuomonėmis*

Rengiantis 2023 m. liepos 25 d. Tarybos (žemės ūkis ir žuvininkystė) posėdžiui, delegacijoms priėdė pateikiamas pirmininkaujančios valstybės narės dokumentas pirmiau nurodyta tema, įskaitant klausimus, kuriais bus grindžiami ministrų debatai.

Rinkos padėtis, ypač po invazijos į Ukrainą

Po 2022 m. vasario mėn. Rusijos invazijos į Ukrainą tapo akivaizdu, kad reikia gilinti žinias apie būtinų pagrindinių žaliavų prieinamumą, kad būtų užtikrintas apsirūpinimo maistu saugumas Europos Sąjungoje. Tikslas – skatinti skaidrumą vidaus rinkoje ir įvertinti tinkamas priemones ir veiksmus, kurių turėtų būti imamasi galimų prekybos šiomis žaliavomis kanalų sutrikimų atveju.

Kalbant apie tarptautinę padėtį, Tarptautinė javų taryba birželio mėn. ataskaitoje 2 mln. tonų sumažino pasaulinę 2023–2024 m. sezono javų auginimo prognozę iki 2 292 mln. tonų. Javų auginimas pasaulyje sumažėjo dėl pastaruoju metu daug kur fiksuotų pernelyg sausų oro sąlygų, kurios turėjo neigiamą poveikį derliui pasaulyje.

Nepaisant šių iššūkių, numatoma, kad bendra javų auginimo prognozė bus tik šiek tiek mažesnė už prieš dvejus metus fiksuotą rekordinę vertę, kai ji siekė 2 295 mln. tonų. Vis dėlto numatoma, kad javų bus suvartojama daugiau nei užauginama, todėl palyginti su ankstesniu sezonu, sezono pabaigos atsargos sumažės 2,5 %.

Dėl sumažėjusių išteklių ir netikrumo dėl susitarimo dėl grūdų koridoriaus Juodojoje jūroje atnaujinimo pasaulio pagrindinių grūdų rinkose ir toliau vyraus nepastovumas.

Kita vertus, siekiant turėti priemonių, kurios galėtų padėti sušvelninti nepastovumą ir pagerinti informuotumą apie išteklių padėtį ES lygmeniu, 2022 m. gegužės 19 d. buvo priimtas Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2022/791. Šiuo reglamentu iš dalies keičiamos Įgyvendinimo reglamento (ES) 2017/1185 nuostatos dėl informacijos apie grūdų, aliejingųjų sėklų ir ryžių atsargų kiekį teikimą. Juo nustatoma pareiga nuo 2022 m. liepos mėn. teikti šią žemės ūkio sektoriaus informaciją Europos Komisijai.

Sukūrus šią naują atsargų stebėsenos sistemą, sistemos stebėseną vykdoma Žemės ūkio rinkos ekspertų grupės posėdžiuose, o Komisija reguliariai teikia ataskaitas apie valstybių narių pranešimų padėtį.

Praėjus vieniems metams nuo kas mėnesį atliekamos atsargų stebėsenos įgyvendinimo, tikslinga įvertinti jos veiksmingumą ir naudingumą.

Atsižvelgiant į šias aplinkybes ir į daugelio pagrindinių žemės ūkio prekių prekybos metų pradžią, taip pat siekiant palengvinti konstruktyvias diskusijas Taryboje, siūlomi šie klausimai:

- 1. Atsižvelgiant į tai, kad grūdų ir aliejingųjų sėklų kampanija prasidėjo liepos 1 d., kaip valstybės narės vertina padėtį rinkoje remdamosi 2023 m. derliaus įverčiais ir geopolitinėmis aplinkybėmis? Kokių vidutinės trukmės ir ilgalaikių iššūkių tikisi valstybės narės?*
- 2. Kokia valstybių narių patirtis ir lūkesčiai, susiję su naujosios atsargų stebėsenos sistemos indėliu didinant rinkos skaidrumą? Kokios kitos priemonės, jūrų nuomone, yra tinkamos siekiant geriau suprasti rinką, visų pirma numatant galimas krizines situacijas?*